

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Problems and Obstacles in an e-Procurement Process by e-Auction of Mahidol University

วัลย์รัตน์ ศรีประสาธ¹

Walairat Somprasat¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีของมหาวิทยาลัยมหิดล (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล (4) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานระหว่างผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์และการฝึกอบรมแตกต่างกัน (5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน (6) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือผู้ปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวนทั้งสิ้น 69 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน One-Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล (1) มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก (2) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีอยู่ในระดับมาก (3) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่า (4) ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันและผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับการฝึกอบรมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน (5) ความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

คำสำคัญ : การจัดซื้อจัดจ้าง วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

¹ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จ. นครปฐม 73140
A Graduate of Master's Degree of Art (Political Science), Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom 73140

ABSTRACT

The purposes of the research were (1) to study the knowledge of workers about the e-Procurement by e-Auction of Mahidol University, (2) study to the opinions of worker about the manager and co-worker to procure with the good governance, (3) study to the level of problems and difficulty from the e-Procurement by e-Auction of Mahidol University, (4) to compare the level of problems and difficulty at the office among workers who have different experiences and training, (5) to study the relationship between the knowledge of workers and the level of problems and difficulty at the office, (6) to study the relationship between the opinions of workers about the manager who had good governance and the workers who had problems and difficulty. This research used 69 workers who worked about the e-Procurement by e-Auction of Mahidol University and collected the data by questionnaires. The analytical data such as average were analyzed using a statistical program, standard deviation, One Way ANOVA and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, at the .05 level of significance.

This results showed that the workers who e-worked with auction procurement of Mahidol University, knew how to use it at a high level. The level of opinions the manager and co-about worker working with the good governance was also high. The level of opinions on problems and difficulty from the e-Procurement by e-Auction of Mahidol University was moderate. The workers who had different experiences and training had the same problems and difficulty about the e-Procurement by e-Auction. The knowledge of workers was not related the problems and difficulty from the e-Procurement by e-Auction. The manager and co-workers working with the good governance were not related to the problems and difficulty from the e-Procurement by e-Auction.

Keywords : e-Procurement, e-Auction

E-mail : vswsp@staff2.mahidol.ac.th, Fish_h15@hotmail.com

คำนำ

การปฏิรูประบบราชการไทยยุคใหม่ได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2545 ที่ผ่านมา โดยนับจากวันที่พระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม มีผลบังคับใช้ และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของส่วนราชการใหม่ และเกิดกระแสความสนใจของข้าราชการและประชาชนในวงกว้างอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนในอดีต สิ่งที่เกิดขึ้นจริงเมื่อเกิดการปฏิรูประบบราชการได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากทั้งการเกิดโครงสร้างใหม่ วิธีคิดใหม่ และระบบทำงานใหม่

การปฏิรูประบบราชการ เป็นการปรับเปลี่ยนบทบาทของข้าราชการ จากผู้ปฏิบัติมาเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการปฏิบัติ โดยใช้แรงกายน้อยลงแต่ใช้ปัญญามากขึ้น รูปแบบการบริหารของระบบราชการจะเปลี่ยนไปเป็นการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และเป็นการบริหารโดยมุ่งที่ประชาชนเป็นศูนย์กลาง การบริหารจัดการภาครัฐกับการปฏิรูประบบราชการ จึงจะต้องใช้พลังปัญญาและพลังสมองเป็นแรงขับเคลื่อนให้การดำเนินงานของราชการไทยมีผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

การบริหารจัดการภาครัฐ ได้มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบราชการ เพื่อให้หน่วยงานในภาครัฐมีการปรับปรุงการทำงาน โดยนำเทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นการประเมินกระบวนการทำงานและผลการปฏิบัติงานของงานราชการ เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพมาตรฐานของหน่วยงานภาครัฐ และเป็นการรองรับการพัฒนาคุณภาพระบบราชการในขั้นต่อไป อีกทั้งยังมีความเหมาะสมกับภาคราชการไทย ในการประเมินองค์กร และการปรับปรุงการบริหารจัดการ ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของส่วนราชการ ซึ่งจะนำส่วนราชการไปสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยมหิดล มีนโยบายการพัฒนาคุณภาพมหาวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ พันธกิจ ของมหาวิทยาลัย สนองตอบต่อภารกิจหลัก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านการวิจัย ด้านบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยได้กำหนดนโยบายคุณภาพ เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานในภาพรวมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญ นโยบายคุณภาพทางการบริหาร เป็นนโยบายหนึ่งที่สำคัญกับการบริหาร โดยมีกรอบแนวทาง คือ ผู้บริหารระดับสูงให้การส่งเสริมสนับสนุน ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง ให้มีการพัฒนา โครงสร้าง ระบบ และกระบวนการ เพื่อให้เกิดคุณภาพมาตรฐาน ให้มีหน่วยงาน หรือ คณะทำงานรองรับงานด้านพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบและครบวงจร มีเครือข่ายงานพัฒนาคุณภาพทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และระดับหน่วยงานย่อยภายในมหาวิทยาลัยให้เกิดเป็นรูปธรรม ให้มีการบริหารจัดการระบบต่างๆ ด้วยหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและดำเนินงานด้วยคุณธรรม จริยธรรม

ในยุคของการสื่อสารที่ไร้พรมแดนมีวิวัฒนาการและแนวคิดใหม่ๆ การปฏิรูประบบราชการไทยจึงส่งผลให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานภาครัฐ ที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ทั้งยังช่วยสนับสนุนกระบวนการทำงาน ให้มีความรวดเร็ว ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งยังเป็นการบริหารการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดหาพัสดุเป็นงานหนึ่งที่ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาดำเนินการ ซึ่งภาครัฐได้ให้ความสนใจ จึงได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ณ วันที่ 31 มกราคม 2549 เป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 โดยให้นำวิธีการจัดหาพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้โดยกว้างขวางแพร่หลาย มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2549 เป็นต้นไป ระเบียบดังกล่าวให้ใช้บังคับ การจัดหาพัสดุของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในสังกัดการบังคับบัญชา หรือการกำกับดูแลของฝ่ายบริหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าว ที่กิจการ โครงการ หรือการก่อสร้างมีมูลค่าตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป ดำเนินการตามระเบียบนี้

ด้วยในแต่ละปีส่วนงานภายในมหาวิทยาลัยมหิดลได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีจากสำนักงานงบประมาณ เพื่อนำมาดำเนินการในการบริหารและจัดการภายในส่วนงานนั้นๆ จำนวนมาก และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละครั้งหรือในแต่ละรายการมีวงเงินเป็นจำนวนมาก และในรายการที่มีวงเงินเป็นจำนวนมากการจัดซื้อจัดจ้างจึงอิงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 และจากนโยบายดังกล่าวของภาครัฐได้กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทาง ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติ ที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ภายใต้หลักการเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน ความ

โปร่งใส มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ประหยัดงบประมาณแผ่นดิน บังเกิดความคุ้มค่า ความเป็นประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงานหรือตรวจสอบได้ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติพบว่า ผู้ปฏิบัติงานยังประสบปัญหาและอุปสรรคจนทำให้การปฏิบัติงานเกิดความล่าช้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อแผนการใช้ งบประมาณทั้งหมด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะขาดความรู้เกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และประสบการณ์ในการจัดซื้อจัด จ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ยังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ตาม เป้าหมายเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาปรับปรุง และหาแนวทางการแก้ไขในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตาม กระบวนการที่ถูกต้องและเหมาะสม ทั้งยังหาแนวทางและความคล่องตัวในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เกิด ความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และได้พัสดุตรงกับความต้องการ นำไปใช้งานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตลอดจน สามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนากิจการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ที่ดีในอนาคตกับมหาวิทยาลัยมหิดลต่อไป

อุปกรณ์และวิธีการ

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับพัสดุ ที่สังกัดอยู่ใน ส่วนงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยมหิดล ที่เป็นผู้ปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ทั้งสิ้น 73 คน ได้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 69 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 94.52

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และแนวคิดต่างๆ รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และดัดแปลงจากแบบสอบถามที่มีผู้สร้างมาแล้วเป็น แนวทางในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ส่วน

ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้อง ครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับก่อนที่จะนำมาบันทึกข้อมูลและประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญ ทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ผลการทดลองและวิจารณ์

ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ผู้ปฏิบัติงาน ๗ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.5 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 27.5 โดยส่วนใหญ่มี ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 88.4 สำหรับองค์กรที่สังกัดส่วนใหญ่เป็นคณะ คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาเป็นสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 20.3 ตำแหน่งงานในปัจจุบันส่วนใหญ่มีตำแหน่งนักวิชาการพัสดุ คิด เป็นร้อยละ 56 รองลงมาตำแหน่งอื่นๆ ที่ปฏิบัติงานด้านพัสดุ คิดเป็นร้อยละ 11.6 ผู้ปฏิบัติงาน ๗ ส่วนใหญ่มี ประสบการณ์ น้อยกว่า 6 ปี และมีประสบการณ์ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมา มีประสบการณ์ 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.8 สำหรับการได้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่รับการฝึกอบรม 1 - 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมา รับการฝึกอบรม 3 - 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.2

ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนในระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานที่ได้ดำเนินการปฏิบัติงานในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (Mean = 2.46) แสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานได้ดำเนินการปฏิบัติงานตามขั้นตอนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้หมายความว่าผู้ปฏิบัติงานที่ได้ดำเนินการปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจมากในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี

สำหรับระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีของมหาวิทยาลัยมหิดล ทั้งการปฏิบัติงานของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.76) หมายความว่าผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี โดยเฉพาะการทำงานด้วยความสุจริต บริสุทธิ์ใจ และโปร่งใส

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของผู้ปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 2.52) หมายความว่าผู้ปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างมีปัญหาและอุปสรรคของผู้ปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ในข้อ 3 ไม่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.86 และด้านการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน ในข้อ 11 ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน (ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมาย มติกรม. ข้อกำหนดของสตง.) มีเป็นจำนวนมากและสลับซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.84

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัญหาและอุปสรรค		ค่า นัยสำคัญ ทางสถิติ
	เป็นไปตาม สมมติฐาน	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน	
1. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		✓	.305
2. การฝึกอบรม		✓	.943
3. ความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน		✓	.240
4. หลักธรรมาภิบาลที่ดีในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร		✓	.060
5. หลักธรรมาภิบาลที่ดีในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน		✓	.578

1. ผู้ปฏิบัติงานพัสดุที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากจากผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ใกล้เคียงกัน คือ มีประสบการณ์ น้อยกว่า 6 ปี จำนวน 22 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 31.9 และมีประสบการณ์ 6 – 10 ปี จำนวน 22 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 31.9 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างในการปฏิบัติงานของทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเองว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

2. ผู้ปฏิบัติงานพัสดุที่มีการฝึกอบรมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากจากผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมน้อย คือ ได้รับการฝึกอบรม 1 - 2 ครั้ง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างในการปฏิบัติงานของทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเองว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3. ความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการทดสอบสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากพบว่าผู้ปฏิบัติงานที่มีคะแนนความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการ (ได้ดำเนินการปฏิบัติงาน) สูง มีระดับคะแนนของปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างน้อย คือ $r = -.143$ แต่มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .240$) จึงสรุปได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการทดสอบสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่าผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีอยู่ในระดับคะแนนสูง มีระดับคะแนนของปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานน้อย คือ $r = -.227$ แต่มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .060$) จึงสรุปได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีของผู้ปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการทดสอบสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่าผู้ปฏิบัติงานที่จัดซื้อจัดจ้างตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีอยู่ในระดับคะแนนสูง จะมีระดับคะแนนของปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานน้อย คือ $r = -.068$ แต่มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .578$) จึงสรุปได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดลที่ศึกษาครั้งนี้ มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 2.52, S.D. = .67) โดยจากแบบสอบถาม พบว่า ในความ

ความเห็นของผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอยู่ในระดับที่ปานกลาง อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารไม่ได้เป็นผู้ที่ปฏิบัติในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่จะทราบในโครงสร้างหลักของการจัดซื้อจัดจ้าง ประกอบกับระเบียบพัสดุมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ และขั้นตอนในการดำเนินงานจะมีรายละเอียดเป็นจำนวนมาก สำหรับในส่วนของ ผู้ปฏิบัติงานให้ความเห็นว่าในเรื่องข้อบังคับในการปฏิบัติงาน (ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมาย มติครม. ข้อกำหนดของสตง.) มีเป็นจำนวนมากและสลับซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ และมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่มาก อีกทั้งการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อยู่เสมอ

สำหรับการทดสอบสมมติฐานปรากฏผลการศึกษาโดยสรุป พบว่าสมมติฐานทั้ง 5 ข้อ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดลไม่ได้เกิดจากประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน การที่ได้รับการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการ (ได้ดำเนินการปฏิบัติงาน) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีของผู้บริหาร และของผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่ได้ดำเนินการปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล อยู่ในระดับมาก แต่ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่มากเกินไป มีความซับซ้อนซึ่งจะมีผลต่อวิธีการปฏิบัติ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจน เกิดความไม่ชำนาญ การจำกัดด้วยระยะเวลาในการปฏิบัติ ทำให้การปฏิบัติงานในบางครั้งทำได้ไม่ครบถ้วน รวมทั้งมีการประสานงานกับหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความไม่คล่องตัว หากไม่ได้รับการปรับปรุงหรือแก้ไขอาจส่งผลให้การปฏิบัติงานล่าช้าหรือไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ได้

ดังนั้น การจัดหาพัสดุที่ต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 นั้น ผู้ปฏิบัติงานควรจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน มีความตื่นตัวในการปฏิบัติงาน มีการรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้อง และการรับรู้หนังสือเวียนที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายละเอียดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปรับปรุงอยู่เสมอ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะต้องศึกษาในรายละเอียดของระเบียบพัสดุให้เข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ตรงตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดหลักในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรจะทำการสำรวจเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ (1) ด้านคุณภาพของสินค้าและบริการที่ได้จากการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (2) ระยะเวลาในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (3) การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์สามารถป้องกันการสมยอมในการเสนอราคา (การฉ้อ) และ (4) ควรจะมีการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

คุณหญิงทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. 2550. การปฏิรูประบบการปกครอง (Online).

www.dopa.go.th/iad/subject/grid.doc, 17 กันยายน 2550.

จรรยาพร ธรณินทร์. 2546. การปฏิรูประบบราชการไทย : ข้อเสนอแนะเพื่อความสมบูรณ์.

<http://isc.ru.ac.th/data/PS0002414.doc>, 17 กันยายน 2550.

นภาพร บุญสร้าง. 2549. ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์,

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รัฐพงศ์ โภคะสุวรรณ. 2550. ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สิริมนต์ ถาแก้ว. 2548. วิเคราะห์ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

(e-Auction) กรณีศึกษาหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดเชียงราย. ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สาขาวิชาบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สุรัสวดี น้อยอุบล. 2549. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีการประมูลด้วยระบบ

อิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. 2535. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (Online). www.gprocurement.go.th/, 17 กันยายน 2550.

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. 2535. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดูวิธีการทาง

อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 (Online). www.gprocurement.go.th/, 17 กันยายน 2550.

มหาวิทยาลัยมหิดล. www.mahidol.ac.th/, 17 กันยายน 2550

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2549. การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ